

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem, pobočka v Liberci, rozhodl samosoudkyní Mgr. Lucií Trejbalovou v právní věci žalobce V.K., bytem ■■■, zastoupeného obecnou zmocněnkyní H. K., bytem N. O. 978/17, L. 1, proti žalované České správě sociálního zabezpečení, se sídlem Křížová 25, Praha 5, o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne ■■■, č. j. ■■■,

t a k t o :

- I. **Rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne ■■■, č. j. ■■■ a ze dne 3. 10. 2013, č. j. 591 129 0308, s e p r o v a d y ř í z e n í z r u š u j í a v ě c s e v r a c í ž a l o v a n é k d a l š í m u ř í z e n í.**
- II. **Žalovaná je povinna nahradit žalobci náklady řízení ve výši 170 Kč, k rukám obecné zmocněnkyně J. K., bytem N. O. 978/17, L. 1, na její účet č. ■■■, ve lhůtě 15 dnů od právní moci tohoto rozsudku.**

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce se žalobou podanou v zákonné lhůtě domáhal zrušení shora uvedeného rozhodnutí žalované, kterým byly zamítnuty jeho námitky a potvrzeno rozhodnutí žalované ze dne 3. 10. 2013, č. j. 591 129 0308, jímž byl žalobci podle § 56 odst. 1 písm. d) zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů, od 18. 11. 2013 snížen invalidní důchod pro invaliditu 3. stupně na invalidní důchod pro invaliditu 1. stupně.

Podstatou žaloby byla námitka nedostatečně zjištěného skutkového stavu, když posudkové lékařky v řízení před žalovanou pochybily, neboť nevycházely ze všech podkladů, nálezů odborných lékařů označených v posudcích, případně některé části podkladů nevzaly v úvahu. Podle žalobce byl posudek posudkové lékařky Okresní správy sociálního zabezpečení v Liberci (dále jen „OSSZ“) negativně ovlivněn, neboť posudková lékařka uvedla, že odborná lékařka MUDr. P. ve zprávě ze dne 31. 7. 2013 překročila své kompetence psychiatra, a to s negativním dopadem pro následné jednání posudkové lékařky. Žalobce se bránil posudkovému závěru o tom, že jeho hospitalizace nebyly nutné s poukazem na stabilizaci zdravotního stavu. Podle žalobce by k ustálení jeho zdravotního stavu bez těchto hospitalizací nedošlo a bez terapeutického programu ambulantní péče a hospitalizací by nebyl schopen ani relativní soběstačnosti v rámci pobytu doma, k prokázání těchto skutečností žalobce navrhoval výslech spolubydlící E. K. Posudku posudkové lékařky OSSZ vytýkal, že

se nemohl ke svému zdravotnímu stavu plně vyjádřit. Na to žalobce zmínil, že jeho zdravotní stav se po obdržení posudku OSSZ ze dne 10. 9. 2013 zhoršil natolik, že musel vyhledat pohotovost, což dokládá zpráva o ambulantním vyšetření Krajské nemocnice Liberec, a.s. ze dne 10. 9. 2013, kterou žalobce navrhoval doplnit dokazování. Dne 30. 10. 2013 byl hospitalizován na psychiatrickém oddělení nemocnice Ostrov, což dokládá lékařská zpráva ze dne 3. 12. 2013 a 13. 12. 2013, podle které byl žalobce přijat v dekompenzovaném stavu. Podle poslední uvedené zprávy žalobce trpí psychickou poruchou, trvající po celé období hospitalizace, jež ho omezuje ve většině sledovaných výkonů, aktuálně bez tendence k déletrvajícimu zlepšení, omezující pracovní schopnosti i za zvláště ulehčených podmínek. Posudku, vypracovanému v rámci námitkového řízení žalobce vytýkal, že jednání byla přítomna další osoba, přičemž tato skutečnost nebyla v záznamu uvedena. Toto žalobce považoval za porušení etického kodexu lékařů. Rovněž nebyl posudkovou lékařkou informován o výsledku posouzení, v záznamu je uvedený nepravdivý údaj. V posudku nebylo konstatováno jeho tvrzení, že vzhledem ke svému zdravotnímu stavu není schopen pracovat ani několik hodin denně. Již v průběhu jednání se jeho zdravotní stav zhoršil natolik, že se nemohl soustředit na průběh jednání. Ačkoli v posudku žalované lékařka odkazovala na nálezy odborných lékařů, nezohlednila jejich závěry, a to především závěry lékařské zprávy Nemocnice Ostrov ze dne 13. 12. 2013, především konstatování o omezující pracovní schopnosti za zvláště ulehčených podmínek, jinak by nemohl být potvrzen závěr o snížení stupně invalidity. Z uvedených důvodů žalobce navrhoval zrušení rozhodnutí žalované vydaných v obou stupních řízení a požadoval nahradit náklady řízení.

V písemném vyjádření k žalobě žalovaná uvedla, že v předmětné věci se jedná o dávku podmíněnou nepříznivým zdravotním stavem, a proto je v takovém případě rozhodnutí závislé především na odborném lékařském posouzení. Ve věci navrhla provést důkaz posudkem příslušné Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí (dále jen „PK MPSV“).

Z předloženého správního spisu soud zjistil, že žalobce je poživitelem invalidního důchodu pro invaliditu 3. stupně od 1. 7. 2011, když jeho onemocnění bylo hodnoceno dle kap. X., položka 5d) vyhlášky č. 359/2009 Sb. s mírou poklesu pracovní schopnosti 70 %.

Dne 10. 9. 2013 byla u žalobce provedena kontrolní prohlídka posudkovou lékařkou OSSZ. Zdravotní stav byl posouzen v přítomnosti žalobce. Podle posudku o invaliditě ze dne 10. 9. 2013 je žalobce invalidní podle § 39 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění, přičemž se již nejedná o invaliditu 3. stupně, ale o invaliditu 1. stupně, neboť pracovní schopnost žalobce poklesla pouze o 35 %, a to z důvodu, že se jedná o stav stabilizovaný, při kterém nebyly hospitalizace nutné, přičemž s ohledem na polymorfní obtíže, které snižují jeho schopnost sociálního fungování a omezují výkon některých denních aktivit, je třeba funkční postižení hodnotit jako středně těžké dle kap. X., položka 5c) vyhlášky č. 359/2009 Sb.

S ohledem na závěry zmíněného posudku OSSZ vydala žalovaná dne 3. 10. 2013 podle § 56 odst. 1 písm. d) zákona o důchodovém pojištění rozhodnutí, kterým žalobci od 18. 11. 2013 snížila invalidní důchod z důvodu snížení invalidity 3. stupně na invaliditu 1. stupně, přičemž invalidní důchod činí 5 717 Kč měsíčně. V odůvodnění prvostupňového rozhodnutí pak žalovaná poukázala na závěry posudku OSSZ ze dne 10. 9. 2013, podle něhož poklesla pracovní schopnost žalobce pouze o 35%.

Proti uvedenému rozhodnutí žalované se žalobce bránil námitkami. Žalobce nesouhlasil se závěry posudku, namítal, že mělo být vycházeno z lékařské zprávy z roku 2013 a zmiňoval, že jeho zdravotní stav se zhoršil.

V řízení o námitkách žalovaná nechala vypracovat posudek lékařské posudkové služby žalované ze dne 17. 12. 2013, žalobce byl přítomen jednání dne 16. 10. 2013, kdy byl zároveň vyšetřen. Oproti určení míry poklesu pracovní schopnosti 35 % v posudku OSSZ dospěla posudková lékařka žalované k závěru, že pokles pracovní schopnosti u žalobce činí celkem 45 %. Zdravotní postižení žalobce bylo hodnoceno shodně jako OSSZ jako středně těžké s poklesem pracovní schopnosti o 35 %, přičemž tuto horní hranice hranici posudkové lékařka žalované zvýšila o dalších 10 % dle § 3 odst. 2 vyhlášky č. 359/2009 Sb. Z tohoto lékařského posudku potom žalovaná vyšla při vydání žalobou napadeného rozhodnutí, kterým námitky žalobce podle § 90 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, zamítla a rozhodnutí vydané v prvním stupni řízení potvrdila. V odůvodnění žalovaná uvedla, že po přezkoumání zdravotního stavu žalobce zjistila, že se u něj nejedná o invaliditu 3. stupně, neboť jeho pracovní schopnost nepoklesla více než o 70 %, ale jen o 45%, kdy se jedná o invaliditu 1. stupně. Rozhodující příčinou nepříznivého zdravotního stavu žalobce je psychické postižení, pro něž byl uznán invalidním již v roce 2011. Jedná se o středně těžké funkční postižení se značně sníženou úrovní sociálního chování, kdy výkon některých aktivit je značně omezen. Horní hranice 35 % poklesu pracovní schopnosti byla zvýšena o dalších 10 % pro omezený výkon v předchozích pracovních zařazeních. Žalovaná konstatovala, že kontrolou záznamu z jednání posudkové lékařky nebyla zjištěna žádná pochybení ve smyslu nezohlednění některých nálezů, odborné nálezy z roku 2011 a 2012 byly již hodnoceny minulými kontrolami zdravotního stavu a jsou podkladem k doložení vývoje, event. stabilizace popsaných potíží. Byl citován závěr posudku, podle kterého nálezy MUDr. P. ze dne 31. 7. 2013 a psychologické vyšetření Mgr. M. a ze dne 25. 6. 2013 neprokazují progresy potíží, ale naopak psychoterapeutický efekt. Rovněž byla zmíněna další hospitalizace na oddělení psychiatrie nemocnice Ostrov na podzim 2013. Žalovaná konstatovala, že zvýšení horní hranice míry poklesu procentní schopnosti o 10 % celkově na 45 % nemělo vliv na závěr, že žalobce je invalidní pro invaliditu 1. stupně. Žalovaná uzavřela tím, že podmínky pro snížení invalidního důchodu dle § 56 odst. 1 písm. d) zákona o důchodovém zabezpečení byly splněny, a to s ohledem na změnu stupně invalidity.

Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí a řízení, které jeho vydání předcházelo, v řízení dle části třetí, hlavy druhé, dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen s. ř. s.), v rozsahu a z hlediska námitek žalobce, které se zejména týkaly posudkových závěrů o změně stupně invalidity, přitom byl soud vázán skutkovým i právním stavem v době rozhodování správního orgánu (§ 75 dost. 1, odst. 2 s. ř. s.). Po provedeném řízení dospěl soud k závěru, že žaloba je důvodná.

Předmětem soudního přezkumu bylo rozhodnutí žalované o změně nároku na invalidní důchod podle § 56 odst. 1 písm. d) zákona o důchodovém pojištění. Podle § 39 odst. 1 citovaného zákona je pojištěnec invalidní, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nastal pokles jeho pracovní schopnosti nejméně o 35 %. Podle § 39 odst. 2 citovaného zákona, jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla a) nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 49 %, jedná se o invaliditu 1. stupně, b) nejméně o 50 %, avšak nejvíce o 69 %, jedná se o invaliditu 2. stupně a c) nejméně o 70 %, jedná se o invaliditu 3. stupně. Způsob posouzení pracovní schopnosti obsahuje ust. § 39 odst. 3 až 8 zákona o důchodovém pojištění a prováděcí vyhláška č. 359/2009 Sb. Jestliže se změní skutečnosti rozhodné pro výši

důchodu, nebo pro nárok na jeho výplatu, je zde dán důvod pro změnu rozhodnutí o důchodu. Pokud dojde ke snížení stupně invalidity, je to důvodem pro snížení důchodu ve smyslu § 56 odst. 1 písm. d) zákona o důchodovém pojištění.

Protože se námitky žalobce soustředily do správného zjištění stupně invalidity, když dílčí výtky vůči posudkům OSSZ a žalované soud neshledal důvodem pro zrušení žalobou napadených rozhodnutí, doplnil posouzení zdravotního stavu žalobce posudkem PK MPSV pracoviště Ústí nad Labem, v souladu s § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., dle kterého PK MPSV posuzují zdravotní stav a pracovní schopnost občanů pro účely přezkumného řízení soudního ve věcech důchodového zabezpečení.

Z protokolu o jednání PK MPSV ze dne 2. 6. 2014 vyplynulo, že PK MPSV jednala v příslušném složení za účasti odborného lékaře z oboru psychiatrie, žalobce nebyl jednání komise přítomen, neboť se z důvodu nepříznivého zdravotního stavu z jednání PK MPSV omluvil. PK MPSV konstatovala, že s ohledem na dostatečnou podkladovou dokumentaci může dospět k přijetí posudkového závěru bez osobní účasti žalobce u jejího jednání. PK MPSV v posudku ze dne 2. 6. 2014 konstatovala, že k datu vydání napadeného rozhodnutí se u žalobce jednalo o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, kdy došlo k poklesu pracovní schopnosti nejméně o 70 %, jednalo se o invaliditu 3. stupně podle § 39 odst. 2 písm. c) zákona o důchodovém pojištění. Jako dominující příčinu s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti žalobce PK MPSV označila těžkou perzistující somatomorfni bolestivou poruchu, kterou hodnotila dle kap. V, pol. 5d Přílohy č. 1 vyhlášky č. 359/2009 Sb. Procentní míra poklesu pracovní schopnosti byla PK MPSV stanovena 70 % s tím, že se jedná o těžké funkční postižení vzhledem k výrazným subjektivním potížím s těžkým narušením denních aktivit a pracovních funkcí.

K uvedenému posudku se účastníci vyjádřili, a zatímco žalobce se s posudkovým hodnocením plně ztotožnil a navrhoval zrušení rozhodnutí žalované, žalovaná se ohradila proti nedostatečnému zdůvodnění PK MPSV. Podle žalované PK MPSV oproti posudku žalované použila pol. 5d přílohy prováděcí vyhlášky namísto pol. 5c, přičemž tato změna v daném případě znamená 2 stupně invalidity. Posudek neobsahuje hodnocení dle § 3 odst. 2 vyhlášky, posudek tak není ucelený, neboť v něm nejsou uvedeny důvody pro případné snížení či zvýšení horní hranice míry poklesu pracovní schopnosti.

Provedený důkaz posudkem PK MPSV byl soudem zhodnocen dle § 77 odst. 2 s. ř. s. Při hodnocení posudku PK MPSV soud zjišťuje, zda byla během posudkového řízení dodržena příslušná zákonná ustanovení upravující činnost PK MPSV a náležitosti posudku, posudek hodnotí z hlediska jeho úplnosti, celistvosti a přesvědčivosti. Pokud soud neshledá žádné skutečnosti posudkový závěr zpochybňující, respektuje jeho závěr o hodnotě poklesu pracovní schopnosti, neboť soud sám nedisponuje pravomocí hodnotit zdravotní stav. V souzeném případě soud nedostatky namítané žalovanou neshledal a posudek považoval za úplný a přesvědčivý, navzdory stručnějšímu odůvodnění.

PK MPSV vypracovala posudek v řádném složení za účasti odborného lékaře přímo z oboru psychiatrie, takže žalobcovo onemocnění psychického rázu mohlo být řádně zhodnoceno dle posudkových kritérií. Ačkoli žalobce nebyl při jednání PK MPSV dne 2. 6. 2014 přítomen a odborným lékařem psychiatrem přímo vyšetřen, měla PK MPSV dostatek odborných podkladů, založených v posudkové dokumentaci žalobce, včetně lékařských zpráv, které žalobce předkládal i soudu, konkrétně v posudku uvedených, ze kterých PK MPSV rovněž vycházela. PK MPSV vycházela i z podkladů spisové dokumentace OSSZ, kdy se

žalobce ke svým subjektivním potížím před posudkovou lékařkou vyjadřoval. Posudek PK MPSV obsahuje určení rozhodující příčiny dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce dle § 2 vyhlášky č. 359/2009 Sb. ve shodě s posudky vypracovanými v řízení před žalovanou byla označena perzistující somatomorfní bolestivá porucha. Na rozdíl od hodnocení posudků OSSZ a žalované bylo ale zdravotní postižení žalobce shodně jako v roce 2011, kdy byl žalobce shledán invalidním pro invaliditu 3. stupně, hodnoceno jako zdravotní postižení dle kap. V., pol. 5d Přílohy č. 1 vyhlášky č. 359/2009 Sb. s poklesem schopnosti o 70 %. PK MPSV uvedla, že k významnějšímu zlepšení z žalobce nedochází, přetrvávají u něj výrazné subjektivní potíže, které vedly k nutnosti opakovaných hospitalizací na psychiatrickém oddělení s tím, že dle zprávy Střediska komplexní terapie je žalobce doma soběstačný s velkými obtížemi a není schopen pracovní zátěže. Lékařské zprávy z Nemocnice Ostrov ze dne 3. a 13. 12. 2013 podle PK MPSV sice nedokládají posudkově významné zhoršení zdravotního stavu, dokládají ale, že u žalobce od doby přiznání invalidity 3. stupně v roce 2011 nedošlo k posudkově významnému zlepšení zdravotního stavu a jeho zdravotní stav je nadále špatný. Jednalo se sice o stav stabilizovaný, na který ale žalobce nebyl zcela adaptován a nebyl schopen rekvalifikace na jiný druh výdělečné činnosti a je schopen práce za zcela mimořádných podmínek, mohl by vykonávat práce pouze doma, jen za podmínek, že by pracoval dle aktuálního zdravotního stavu. Podle názoru soudu PK MPSV přesvědčivě zdůvodnila, proč se u žalobce nadále jedná o těžké funkční postižení dle kritérií uvedených v pol. 5d, když zmínila, že žalobce sice při léčbě spolupracuje, ale k významnějšímu zlepšení nedochází, subjektivní potíže přetrvávají a zmínila nutnost opakovaných hospitalizací na psychiatrickém oddělení s odkazem na skutečnosti uvedené ve zprávě z Nemocnice Ostrov ze dne 3. a 13. 12. 2013. PK MPSV sice ve shodě s posudky OSSZ a žalované také zjistila stabilizaci zdravotního stavu žalobce ve smyslu § 39 odst. 4 písm. b) zákona o důchodovém pojištění, ale na přihlédla dle písm. c) cit. ustanovení rovněž k tomu, že žalobce není na svůj zdravotní stav adaptován s tím, že práce by byl schopen jen za zcela mimořádných podmínek (práce jen doma a jed dle aktuálního zdravotního stavu. Z posudku tak vyplývá, že ke zlepšení zdravotního stavu odůvodňujícího jiné hodnocení jeho pracovní schopnosti nedošlo. S ohledem na to, že v posudcích OSSZ a žalované nebyly rozvedeny důvody, pro které byly hospitalizace žalobce v roce 2013 hodnoceny jako nikoli nutné, a důvody pro zlepšení zdravotního stavu žalobce odůvodňující změnu hodnocení zdravotního postižení žalobce nikoli jako těžkého, nenalezl soud důvody posudek PK MPSV zpochybňující. Ust. § 3 odst. 2 vyhlášky č. 359/2009, jehož porušení žalovaná PK MPSV vytýkala, soud neshledal, neboť ani žalovaná neuváděla konkrétní skutečnosti, které nebyly PK MPSV hodnoceny a mohly by vést ke zvýšení určené hranice míry poklesu pracovní schopnosti o 10 %. Pokud měla žalovaná na mysli možné snížení hranice míry poklesu pracovní schopnosti, pak ani v tomto směru nespecifikovala, jaké okolnosti by k takovému závěru měly PK MPSV vést. PK MPSV uvedla, že žalobce nebyl na stabilizovaný stav plně adaptován a byl by práce schopen jen za zcela mimořádných okolností, což logicky užití ust. § 4 cit. vyhlášky vylučuje, aniž by to muselo být zcela výslovně v posudku PK MPSV uvedeno. Soud tedy uzavírá s tím, že posudek PK MPSV vyvrací závěry žalované o zlepšení zdravotního stavu žalobce a změně procentní míry poklesu pracovní schopnosti.

Soudu nezbyvá než uvést, že v projednávaném případě byl zákonným způsobem zjištěn pokles pracovní schopnosti žalobce nejméně o 70 % k datu vydání napadeného rozhodnutí a pokud žalovaná vycházela z posudku OSSZ a vlastní posudkové služby, které dospěly k nesprávnému závěru o poklesu pracovní schopnosti žalobce pouze o 35 %, resp. 45 %, vycházela z nesprávně zjištěného skutkového stavu.

Soud napadené rozhodnutí a rozhodnutí vydané v I. stupni řízení zrušil pro vady řízení podle § 76 odst. 1 písm. b) ve spojení s § 78 odst. 1, odst. 4 s. ř. s. a věc vrátil žalované k dalšímu řízení v souladu s § 78 odst. 4 s. ř. s. Podle § 78 odst. 5 s. ř. s. platí, že pokud soud zruší rozhodnutí správního orgánu, je správní orgán v dalším řízení vázán vysloveným právním názorem soudu. Bude proto na žalované, aby ve věci znovu rozhodla, přičemž bude vycházet z toho, že žalobce byl k datu vydání napadeného rozhodnutí nadále invalidní, a to pro invaliditu 3. stupně.

O nákladech řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 věta první s. ř. s., a úspěšnému žalobci přiznal náhradu nákladů řízení. Ty jsou tvořeny hotovými výdaji obecné zmocněnkyně žalobce, které představuje jízdné autobusem z Prahy do Liberce a zpět k ústnímu jednání soudu v celkové výši 170 Kč, jejichž vynaložení žalobce prokázal předložením jízdenek (§ 137 odst. 1 o. s. ř. ve spojení s § 64 s. ř. s.). Žalovaná je povinna náklady řízení nahradit žalobci k rukám jeho obecné zmocněnkyně na uvedený účet ve stanovené lhůtě.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat **kasační stížnost** ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Liberci dne 10. července 2014.

Mgr. Lucie Trejbalová,
samosoudkyně